



# SVĚTLO



TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

49. ČÍSLO / XXXI. ROČNÍK

17 Kč • 0,90 €

10. PROSINCE 2023

## Z obsahu:

**Svatí Cyril a Metoděj –  
apoštolové Slovanů**  
Katecheze papeže  
Františka při generální  
audienci 25. října 2023,  
náměstí Sv. Petra v Římě  
- strana 2 -

**Svatý Řehoř III.**  
Libor Rösner  
- strana 4 -

**V Evropě roste  
protikřesťanská nenávisť**  
- strana 5 -

**Papež František o trojím  
poučení, které může  
kontemplativní žena  
dát církvi**  
- strana 6 -

**„Zdravas, Maria“**  
Prof. Dr. W. Marschall  
- strana 7 -

**Maria - vzor ženy  
a obraz církve**  
Prof. Leo kardinál  
Scheffczyk  
- strana 8 -

**Milosrdenství pro vraha**  
- strana 10 -

**Monsignore O'Flaherty  
a „římský kat“**  
- strana 12 -

**Heřman Josef (10)**  
Wilhelm Hünermann  
- strana 13 -



*Bartolomé Esteban Murillo (1617-1682): Jan Křtítel (vpravo) s Ježíškem, obraz svatých dětí s mušlí*

## Maria - vzor ženy a obraz církve

*Maria má svým panenským mateřstvím a plností milosti jako věrná Pomocnice Kristova trvalý význam coby vzor pro všechno opravdu lidské a křesťanské. Proto Pavel VI. ve svém apoštolském listě „Marialis Cultus“ (2. 2. 1974) uctívá Pannu Marii nejen jako „Kristovu dokonalou učednici“ (35), ale vyzvedl ji především jako „jedinečný vzor pro postavení ženy“ (36) v povědomí času.*

**K**atolická víra si byla vždy vědoma, že ženě přísluší jak v řádu stvoření, tak v řádu vykoupění mimořádný význam. Žena je totiž svým od Stvořitele ustanoveným napětím mezi pohlavími pólem niternosti a hloubky, principem početí a schopnosti přijímat, je silou skrytosti, pokory, duchovnosti a mateřství ve světě. Kde se tato síla a tato schopnost lidstva vytratí, třeba zcela bezrozdílným přirovnáváním ženy k muži, tam je porušena rovnováha sil v kosmu, tam dojde k zhoubné nadvládě mužského principu s jeho tvrdostí, jeho intelektuální dravostí, jeho úsilím o moc, s jeho chladnou vypočítavostí a tím k porušení duchovně-duševní rovnováhy sil, což musí být lidstvu jediné ke škodě.

Vždy jsme si byli vědomi pravdy, kterou kdysi básník Jeremias Gotthelf oděl těmito slovy: „Blaho národa závisí více od vlády ženy, než si to muži uvědomují.“ Proto také za všech dob je důstojnost ženy normou a měřítkem důstojnosti člověka. Lidstvo by muselo samo o sobě zahynout, kdyby přestalo uznávat a vidět hodnotu čistého ušlechtilého ženství. Ale kde vzít toto měřítko, jestliže již jednou bylo ztraceno?

V Ženě, která byla Matkou Ježíše Krista a současně zůstala Pannou, udržely se tyto hodnoty ve své čistotě a neposkvrněnosti. Maria je a zůstává svým panenským mateřstvím vzorem dokonalé ženy. Je to vlastně to nejhlubší, co může být řečeno o ženě v řádu spásy: Ona má svými jedinečnými schopnostmi a přičiněním přispět ke spáse lidstva!

Jak nesmírná je to úloha, která takřka překračuje síly jednotlivce. Ale Maria jako dokonalá plnost ženy dává zde stále nové a nové impulzy, které i v dnešní době činí nemožné možným, jestliže zůstaneme otevření pro její podněty.

Jako žena a svým bytím a konáním jako Matka a Panna je Maria podle nejstarší tradice církve pozdvižena za vzor církve, která svými panenskými a mateřskými rysy představuje odraz Panny a Matky Marie.

### Maria jako obraz církve

Tento prastarý Mariin rys vytyčil pro církve Západu poprvé sv. Ambrož († 397) slovy: „Maria typus ecclesiae“. Tím rozuměl sv. Ambrož především toto: Panenské mateřství Mariino se v církvi opakuje, neboť církve vždy znovu opakuje panenské početí z Ducha Svatého a rodí nové Kristovy údy.

Z tohoto hlediska v církvi nikdy nevymizela idea, že v Marii je možno rozpoznat církve, že celá církve je ustavena mariánsky a dělá plně jen to, co Maria sama učinila. Tak je možno vztáhnout místo z 12. kapitoly Zjevení na Marii. Na přelomu 8. a 9. století říká k tomu Alkuin z Yorku ve svém komentáři k Apokalypse: „Žena oděná sluncem je blahoslavená Panna Maria. Ale v ní poznáváme celý lidský rod – a tím je církve. Neboť ona je nazývána ženou nikoliv pro slabost svého pohlaví, nýbrž proto, že denně plodí nové národy, z nichž je budováno obecné Kristovo Tělo.“



*Giovanni Battista Tiepolo (1696–1770):  
Vzdělávání Panny Marie*

Tento předobrazný Mariin charakter pro církve posílil Pavel VI. v souvislosti s 2. vatikánským koncilem novým akcentem: Jako prvotní buňka církve, jako její zástupkyně na samém počátku a jako její dokonalé představení je Maria obdařena titulem „Matka církve“, který vychází z tradice. Tím má být zdůrazněno Mariino duchovní mateřství vůči všem věřícím, jak to bylo známo již Augustinovi, když říká, že „Maria je zřejmě duchovní Matkou i Kristových údů, neboť svým láskyplným odevzdáním spolupůsobila, že se věřící v církvi znovu narodili“ (*De virginis*, 6).

Co znamená tento předobraz a tato účinná jednota mezi Marií a církvi, můžeme lépe postřehnout při hlubším pohledu na tajemství církve. Církve ve svém vnitřním pojetí představuje všechna spásná Boží ustanovení, která jsou určena k udržení a pokračování jeho vykupitelského díla. Církve je takřka jen jiný název pro onu „plnost Kristovu“ – rozšíření nebo *pleroma Christi*, jak o něm mluví list Efezanům 1,23. První úkon tohoto Kristova naplnění se však uskutečnil v jeho zrození z Marie Panny. Proto Maria učinila již



### Poselství Královny míru

*„Drahé děti! Ať je tento čas propleten modlitbou za mír a dobrými skutky, aby tak bylo cítit radost očekávání Krále míru ve vašich srdcích, rodinách a světě, který nemá nadějí. Děkuji vám, že jste přijaly moji výzvu.“*

*Medžugorje 25. listopadu 2023*

při prvním zakládání církve něco, co nemohlo být na samém počátku učiněno skrze všechny, nýbrž zástupně pouze skrze jedinou Ženu. Maria přijala tím, že porodila Krista, zakládající význam pro církev. Byla tím svým způsobem pozdvížena i na zástupkyni církve a celého lidstva. To má další důsledky, že Maria jako jediná nese v sobě charakteristické vlastnosti a vykonává činnosti, které vyznačují církev jako celek a které ona činně uskutečňuje. Maria je tedy první a současně jediné možné uskutečnění církve.

To ovšem znamená: Jestliže církev představuje konečný cíl všech božských ustanovení spásy, jestliže v sobě ztělesňuje pojem všech spásonosných Božích činů, pak není možno dívat se ani na Mariinu osobu, ani na její osobní činy a významy z čistě individuálního hlediska. Pak nic na Mariině osobě ani na jejích osobních vlastnostech neexistuje jen kvůli ní samotné. Pak ze všeho, čím je Maria, jaké má vlastnosti a co všechno vykonala, září tajemství církve.

To je možno zdůraznit v jednom rysu: v Mariině panenství. Jistě, má svůj smysl rozjímat o tomto rysu jako o ryze individuální vlastnosti. Neboť jistě není bez významu, že Bůh na důkaz své suverenity a nezávislosti svého jednání na vnitřních kosmických silách učinil Matkou Mesiáše Pannu. Ale kdybychom zůstali jen u tohoto individuálního smyslu, demonstrovalo by to jen Boží moc a vyvolení jednoho člověka. Hned však by vyvstala pro myslícího věřícího otázka: K čemu bylo zapotřebí takové demonstrace? Ta má svůj vymezený smysl, ale neumožňuje poznat žádný další význam, který by se vztahoval na celé lidstvo, a tím samozřejmě i na každého jednotlivce.

Z hlediska výrazně církevního vypovídá naopak Mariino panenství toto: I církev je povolána k panenství, chce-li splnit své zprostředkování svěřené Bohem. Pro společenství to znamená především: Pán je povolal k nadpřirozené víře, k zachování čistoty této víry a k úplnému sebeodevzdání Pánu.

Podle sv. Augustina musí se však také věto eschatologické zasvěcení i plně tělesně konkretizovat, to znamená skrze tělesné panenství a panictví některých jejích členů a stavů. Jinak bychom Marii jako prototyp a obraz církve nebrali vážně.

Z tohoto hlediska nejde v učení o Paně Marii pouze o vyzvednutí jedné postavy. Jde spíše o poznání i o výstavbu celé církve a konečně o postavení celého lidstva před Bohem. Z hlediska dějin spásy a z hlediska církve nemůže být Maria mylně chápána jako „bohyně“ nebo postavena po boku Vykupitele jako další vykupitelka. Má své místo v církvi a mezi vykoupenými, i když jako její první vykoupěný úd. To není málo a má to pro sebeuskutečnění církve jedinečně silné impulzy.

Takový impulz přichází pak především ze závěru Mariina života, z jejího nanebevzetí a oslavení. V nanebevzaté Marii dosahuje již církev svým vrcholem do nebeské vlasti. Ve svém nejvyšším údu je již v cíli. V této jistotě získává nejen na bezpečné jistotě své víry a své naděje na konečné naplnění, ale získává i v oslaveném obraze sílu a milost pro své dočasné poutování ke konečnému cíli.

*Podle Kirche heute 9/96 přeložil -lš-  
(Redakčně upraveno)*

## Svatí Cyril a Metoděj – apoštolové Slovanů

*- dokončení katecheze papeže Františka ze str. 2*

mniši dali písmo Slovanům. Tato otevřenost srdce přispěla k tomu, že evangelium zapustilo kořeny. Oni dva bratři skutečně neměli strach, byli odvážní.

Velice brzy však nastaly rozpory s některými představiteli latinského duchovenstva, kteří se obávali odnětí monopolu na kázání mezi Slovany – onen obvyklý boj uvnitř církve. Jejich námítky jsou náboženského rázu, avšak jen zevně: Boha prý nelze chválit jinak než ve třech jazycích, které byly na kříži – v hebrejštině, řečtině a latině. Měli uzavřenou mentalitu, aby uhájili svou nezávislost. Cyril ovšem důrazně odpověděl: Bůh si přeje, aby ho každý národ chválil ve svém jazyce. Spolu s bratrem Metodějem se odvolal k papeži, který schválil jejich liturgické knihy ve slovanském jazyce, dal je umístit na oltář kostela Panny Marie Sněžné a společně s bratry podle nich zpíval Pánu chvály. Zanedlouho poté Cyril zemřel a jeho relikvie jsou dodnes zde, v Římě, uctívány v bazilice sv. Klimenta. Metoděj byl naopak vysvěcen na biskupa a vyslán zpět na slovanské území. Tam hodně vytrpěl, byl též uvězněn, avšak, bratři a sestry, víme, že Boží slovo není spoutáno a šíří se mezi těmi národy.

Když pohlédneme na svědectví těchto dvou hlasatelů evangelia, které sv. Jan Pavel II. prohlásil za spolupatrony Evropy a o kterých napsal encykliku *Slavorum Apostoli*, všimneme si tří důležitých hledisek:

Především je to **jednota**. Řekové, papež, Slované – v oné době existovalo v Evro-

pě jednotné křesťanstvo, které spolupracovalo při hlásání evangelia.

Druhým důležitým hlediskem je **inkulturace**, o které jsem již něco řekl předtím. Evangelizace kultury a inkulturace ukazují, že hlásání evangelia je úzce propojeno s kulturou. Nelze hlásat abstraktní, destilované evangelium, nikoli. Evangelium je třeba inkulturovat a je také výrazem kultury.

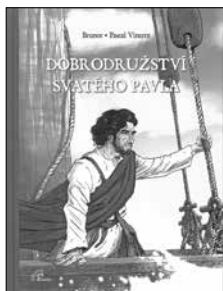


Posledním hlediskem je **svoboda**. Hlásání si žádá svobodu, ale svoboda vždy potřebuje odvahu. Člověk je tím více svobodnější, čím více má odvahy a nedá se spoutat mnoha věcmi, které svobodu odnímají.

Bratři a sestry, prosme svaté Cyrila a Metoděje, apoštoly Slovanů, abychom byli pro druhé prostředníky „svobody v lásce“, abychom byli tvořiví, vytrvalí a pokorní, v modlitbě a ve službě.

*Zdroj: <https://www.vaticannews.va/cs>  
(Redakčně upraveno)*

**KNIHY PRO DĚTI**



**DOBRODRUŽSTVÍ SVATÉHO PAVLA**  
*Brunor • Pascal Vincent*  
*Z francouzštiny přeložila Veronika Matiašková • Revize překladu Kateřina Lachmanová • Odborná revize textu Anna Mátíková FSP*

Krásný komiks o dobrodružném životě apoštola Pavla je určen čtenářům staršího školního věku. Svatý Pavel je jednou z nejvýznamnějších postav křesťanství. Žil v době prvních apoštolů a jako pravověrný Žid tvrdě pronásledoval křesťany, dokud se mu cestou do Damašku nezjevil sám Ježíš. Pavel se obrátil a stal se jeho horlivým učedníkem a misionářem, proto mu dnes říkáme „apoštol národů“.

*Paulinky • Váz., 225x295 mm, křídový papír, 48 stran, 289 Kč*

**CESTÍČKA K BOHU**

*P. Ferdinand Neubauer • Výtvarný doprovod Božena Brablecová*

Modlitební knížka pro děti s kresbami Boženy Brablecové. Malým čtenářům pomůže k pochopení základů křesťanské víry (modlitba, den s Bohem, křest, biřmování, příprava ke sv. přijímání a ke svátosti smíření), starší si své znalosti prohloubí a dále rozšíří (svátost manželství, svěcení kněží, křížová cesta). Vyšlo s církevním schválením.

*Matice cyrilometodějská s. r. o.*

*Dotisk šestého vydání*

*Váz., A6, 198 stran, 159 Kč*



**PRO POVZBUZENÍ K ŽIVOTU Z VÍRY**



**STÁLA JSEM U BRÁNY NEBE A PEKLA**  
*Dr. Gloria Polo*

Osobní svědectví zubní lékařky z Kolumbie, která byla tak těžce zraněna, že ležela několik dní v kómatu a byla udržována při životě jen pomocí nemocničních přístrojů. Lékaři jí chtěli přístroje odpojit, ale její sestra, také lékařka, trvala na tom, aby je nechali dále v provozu. Během kómatu stanula na onom světě a směla se opět vrátit, aby vydala svědectví těm, kteří nedokážou uvěřit. Dr. Polo směla nahlédnout do své „knihy života“. A tento zážitek jí natolik otrásl, že se z příkazu Pána stala hlasem volajícím na „poušti víry“ dnešní moderní doby. Tato událost z roku 1995 je dobře zdokumentovaná.

*Matice cyrilometodějská s. r. o. • Brož., A5, 64 stran, 45 Kč*

*Toto svědectví je povoleno šířit pouze nekomerčně. Začalo vycházet zdarma jako příloha Světla č. 22-29/2008. Pro velký ohlas bylo svědectví vydáno i jako brožura. Tu lze objednat jen v Matici cyrilometodějské s. r. o., kde ji distribuujeme pouze za výrobní náklady, bez zisku.*



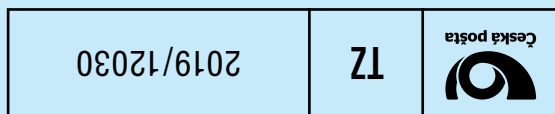
**MODLI SE SRDCEM**  
*Slavko Barbarić*

Kniha nevyhrožuje, nemluví o Božích trestech, ale o Boží lásce. Volá nás a vyzývá, abychom se stali velkými skrze Ježíšovo evangelium. Zve všechny unavené a obtížené, aby se silou Ježíšova evangelia zotavili a osvobodili.

*Matice cyrilometodějská s. r. o. • Druhé vydání, v MCM první - dotisk • Brož., A5, 116 stran, 79 Kč*

**Objednávky knih - tel. 733 741 841, 587 405 431 • Administrace a inzerce týdeníku Světlo - tel./fax 585 222 803**  
**Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 779 00 Olomouc, e-mail: [objednavky@maticecm.cz](mailto:objednavky@maticecm.cz)**

**Nabídku knih a devocionálií najdete na našich webových stránkách [www.maticecm.cz](http://www.maticecm.cz).**



**Matice cyrilometodějská s. r. o.**  
**Dolní nám. 24**  
**779 00 Olomouc**